Ehdotus direktiiviksi puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä

Saara Jääskeläinen, LVM

Ympäristövaliokunta 5.6.2018

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Taustaa

- Komissio antoi 8.11.2017 ehdotuksen direktiiviksi puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä annetun direktiivin 2009/33/EY muuttamisesta.
- Ehdotus on osa toista maantieliikennettä koskevaa pakettia, ja sen yleisenä tavoitteena on lisätä puhtaiden eli vähäpäästöisten ja päästöttömien ajoneuvojen markkinaosuutta julkisissa hankinnoissa ja siten vähentää liikenteen kokonaispäästöjä ja parantaa kilpailukykyä ja kasvua liikenteen alalla.
- Käsittely neuvoston liikenne-työryhmässä alkoi maalikuussa
- Pj:n kompromissiehdotus 17.5.2018
- Pj:n tilanneselvitys 22.5.2018

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö / raskas kalusto

- Direktiiviehdotuksessa määritellään ajoneuvojen käyttämien polttoaineiden pohjalta ns. ”puhdas ajoneuvo”.
- Määritelmän mukaan puhdas ajoneuvo on ajoneuvo, joka käyttää polttoaineenaan joko sähköä, vetyä tai maa- tai biokaasua. Nestemäiset biopolttoaineet kuten esim. uusiutuva diesel eivät ole mukana määritelmässä.

Taulukko 3: Raskaiden hyötyajoneuvojen vaihtoehtoisia polttoaineita koskevat vaatimukset

Ajoneuvoluokat	**Vaihtoehtoiset polttoaineet**
Luokkien M3, N2 ja N3 ajoneuvot	Sähkö,* vety, maakaasu, myös biometaani, kaasumaisessa muodossa (paineistettu maakaasu — CNG) ja nesteytetyssä muodossa (nesteytetty maakaasu — LNG).

* Käytettäväksi direktiivin 2014/94/EU 2 artiklan 2 kohdan määritelmän mukaisessa ajoneuvossa, kunhan sähköä käytetään merkityksellisessä osassa ajoneuvon varsinaista käyttöä.

Vähimmäishankintatavoitteet

- Puhtaille ajoneuvoille ehdotetaan jäsenvaltiokohtaisia vähimmäishankintatavoitteita.
- Suomen tavoitteeksi kuorma-autoille ehdotetaan 9 % vuonna 2025 ja 15 % vuonna 2030.
- Linja-autojen osalta vastaavat luvut ovat 46 % ja 69 %.
- Tarkistuksella laajennetaan direktiivin soveltamisalaa. Soveltamisala ulotetaan koskemaan muitakin hankintamuotoja kuin ostaminen eli ajoneuvon leasing-vuokraaminen, vuokraaminen tai osamaksukauppa. Soveltamisalaan otetaan myös julkiset palveluhankintasopimukset, jotka koskevat liikenteen hankintoja.

Ehdotettu valtioneuvoston kanta

- Suomi pitää tärkeänä, että kestävät biopolttoaineet, joita voidaan käyttää ajoneuvoissa myös korkeina pitoisuuksina, saadaan mukaan puhtaan ajoneuvon määritelmään.
- Erityisen tärkeää tämä olisi raskaan kaluston ajoneuvojen osalta.
- Direktiivissä ehdotetut vähimmäistavoitteet puhtaiden ajoneuvojen hankintojen osuudeksi kaikista hankinnoista julkisella sektorilla Suomessa ovat erityisesti linja-autojen osalta erittäin korkeat, jos ”puhtaaksi” ajoneuvoksi määritellään ainoastaan sähkö-, vety- tai kaasukäyttöinen linja-auto, kuten ehdotuksessa nyt on tehty.
- Tällä hetkellä ei ole olemassa tarkkaa tietoa siitä, mikä tulee olemaan sähkö-, vety- tai kaasukäyttöisten bussien hinta vuonna 2025 tai 2030. Mitä suurempi määrä vaihtoehtoisia käyttövoimia lasketaan mukaan ”puhtaisiin ajoneuvoihin”, sen enemmän julkiselle sektorille tulee valinnanvaraa valita kokonaiskustannuksiltaan tehokkain vaihtoehto.